No. 1537 — 1852

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5,00; voor de buitensteden f 6,00; franco door het geheele Rijk. Brieven, *Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 11 MEI.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen f 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 10 Mei.

In de jaarreeks, die de *Katholiek* met 1852 heeft aangevangen, heeft hij, onder den titel van *tijdsomstandigheden*, eene nieuwe rubriek geopend, waarover wij meenen zoowel den lezers als den geleerde schrijvers van het hooggeschat maandwerk een woord te moeten zeggen, dezen om onze belangstelling voor die verbetering te doen kennen, genen om er hunne aandacht meer bijzonder op te vestigen.

De *Katholiek* heeft de wetenschappelijke kwestien van zijn gebied niet alleen met veelzijdig talent en grondige geleerdheid behandeld; hij heeft daarenboven, zoo dikwijls het kwestien van den dag gold, die met diep inzigt tot hare eerste beginselen teruggebragt, om, als hij den wortel had opgespoord, daaruit het goed of kwaad aan te wijzen, dat er in opgesloten lag, dat zich in de godsdienst, in de wetenschap, in de kunst, in den staat, in de maatschappij moest openbaren. Hij heeft alzoo veel licht geworpen op de duisternissen van onzen tijd, die buiten de eenheid van het christendom door het protestantsch beginsel in duizenderlei afdwalingen van het rationalismus het spoor bijster is geraakt. En gaarne nemen wij deze gelegenheid te baat, om den *Katholiek* met dankbaarheid te betuigen, dat wij menigwerf, vooral in zijne godsdienstig-wijsgeerige metafisiek, de gronden hebben gevonden voor de keuze van den weg, dien wij hadden in te slaan, om ons op het pad, dat wij *instinctmatig*, door den drang onzer [illegible] door wetenschappelijke [illegible] te bevestigen.

Dan de behandeling der kwestien van den dag, was en bleef tot dusverre in den *Katholiek* bij de wetenschappelijke algemeenheden, die, hoezeer bepaald, en soms met een enkel voorbeeld verduidelijkt; echter niet de onmiddellijke toepassing gaven van hetgeen dagelijks onder onze oogen plaats grijpt. Deze leemte nu, vertrouwen wij, zal door de nieuwe rubriek der *Tijdsomstandigheden* worden aangevuld. In de beoordeeling van hetgeen in Europa belangrijks mag voorvallen, zullen wij de praktijk vinden der beginselen, die de *Katholiek* in zijne hoofd-artikelen ontwikkelt. Daarover verheugen wij ons opregtelijk. Niet alleen omdat de *Katholiek* daarmêe in belangrijkheid en ongetwijfeld ook lezers zal winnen; (1) maar ook vooral om het voordeel, dat daaruit de lezer zal kunnen putten. Wie zich daarvan wil overtuigen, sla een oog op de aflevering van Maart, waarin zeer belangrijke bemerkingen worden gevonden over Engeland, Frankrijk, Oostenrijk en Zweden.

Gaarne zouden wij in *de Tijd* overschrijven veel van wat wij onder de nieuwe rubriek vinden. Maar wij willen het door ons geliefd maandschrift niet plunderen. Wij zullen ons evenwel eenige aanhalingen veroorloven. Wij nemen van daag die van Zweden, niet omdat zij belangrijk zijn van redenering, maar omdat zij eenige weinig en zeker niet genoeg gekende bijzonderheden bevatten, omtrent den zedelijken en godsdienstigen toestand van dat protestantsche rijk.

Men leest er:

»De Kerk schijnt in Zweden op verkrijging van eenige meerdere vrijheid te mogen hopen. Naar *de Tijd* onlangs berigtte, is de pastoor van Stokholm en met hem de Katholieke schoolhouderesse van de groote misdaad aangeklaagd: iemand tot de Katholieke Kerk te hebben overgehaald. Dat, bij het proces daarover, de beschuldigde Katholieken hebben mogen zitten, wordt als iets merkwaardigs beschouwd in een land, waar het Protestantisme zonder eenigen schroom zijnen haat kan botvieren. Echter het voornaamste is, dat niet alleen een daar beroemd regtsgeleerde, de baron Cederstrom, in zijn pleit voor de beklaagden, heeft aangetoond, dat de vigerende constitutie van 1809 vrijheid van godsdienst waarborgt, — maar dat degeen, die daar een ambt voert als dat van een prokureur-generaal, de heer Bilberg de verklaring heeft afgelegd, dat naar zijne overtuiging de tiende paragraaf der constitutie van 1809 aan alle onderdanen des Konings vrijheid van godsdienst vergunt. Er bestaat dus alle hoop dat het koninklijk geregtshof in dien zin uitspraak zal doen.

»Dat eene wetsbepaling ten gunste der Katholieken daar zoo lang zonder gevolg kan blijven, heeft wel niets bevreemdends. Behalve dat de constitutie, die in 1809 weinig verandering heeft ondergaan, nog geheel middeleeuwsch en vol van formaliteiten is, die den vooruitgang niet bevorderen, zou men geen Protestantsch land kunnen aanwijzen, Engeland met zijn dertig geestelijke pairs niet uitgezonderd, waar de geestelijkheid zulk een magt en invloed bezit. De inkomsten der bisschoppen, aartsdiakens, dekens, enz. zijn verbazend, en in 't algemeen wordt in Zweden verdienste of talent beloond met een of ander goed kerkelijk ambt. De dichter Tegner verkreeg een der rijkste bisdommen des lands, en de beroemde botanist Aghard ontving eene dergelijke belooning. Het is dus niet godsdienstigheid of bijzondere geschiktheid, die hier in aanmerking komt; invloed en aanbeveling beslissen, en, met uitzigt op een rijk bisdom of andere goedgevende waardigheid, treden de zonen der voornaamste familien in den geestelijken stand. Ondragelijk is de valsche godsdienstijver, het pharisëisme, dat in Zweden heerscht. »*Hadelse Mod Gud*« of verachting van God is eene misdaad om welke, naar de beroemde reiziger Laing berigt, van 1830 tot 1836 veertien menschen veroordeeld zijn, hetzij ter dood, hetzij tot levenslangen dwangarbeid. »De onbepaalde aard van de »misdaad, waaronder men alle verschil van de staats»kerk (*dissent*) kan verstaan, en de onzedelijke aard der »bewijzen, die door espionage van bedienden of ontvan»gen gasten moeten verkregen worden, gelijk dit in »(aan hem) verhaalde gevallen plaats had", worden door denzelfden Protestantschen schrijver met verdiende afkeuring aangewezen. »De misdaad van bespotting der »openbare eerdienst, of van oneerbiedige gedragin»gen gedurende dezelve", zoo verhaalt hij verder, »is »de eerste die onder de tweede klasse van misdaden ge»noemd wordt; dat is die opgenoemd wordt na moord, »godslastering, sodomie, en voorafgaat aan eedbreuk, »vervalsching en diefstal. Ziedaar ontegenzeggelijk een »zeer onbepaalde misdaad," en toch wordt zij gestraft »met opsluiting in ketenen voor een grooter of kleiner »tal van jaren. Van 1830 tot 1836 zijn niet minder »dan 242 personen om deze misdaad tot de ketenen »veroordeeld, als zijnde het misdaad tegen de staats»kerk. — Lord Molesworth had gelijk, toen hij zeide, »dat al de Noordsche Luthersche landen hunne vrijheid »verloren hebben, juist sinds zij hunne godsdienst voor »eene betere [de Protestantsche] veranderd hebben".

»Bijzonder wel komt daarmede overeen, dat de zedeloosheid in Zweden tot zulk eene schromelijke hoogte gestegen is. Wij zelven hebben dienaangaande bijzonderheden vernomen, die we hier niet gevoegelijk kunnen mededeelen. De straks aangevoerde schrijver zegt: »Ondanks deze zoo magtige, invloedrijke en volkomen »georganiseerde [complete] Kerk; ondanks de algemeene »verspreiding van onderwijs en opvoeding en bij eene »zeer krachtige en uitgestrekte school-inrigting van staats»wege voor alle klassen der maatschappij, staat het »Zweedsche volk, ten opzigte der zedelijkheid, op den »ondersten trap. Er zijn in Europa geen andere drie »millioen denkende wezens te vinden, die in een ge»geven tijdsbestek zulk een tal van misdaden en overtredingen der zedewet blijken te begaan."

»Hij merkt daarbij op, dat nogtans de Zweden zich meestal op den akkerbouw en de veeteelt toeleggen, dat onder hen slechts 925 fabriek-arbeiders zijn, en deze niet in een of twee plaatsen, maar verspreid in vele *factorijen*, dat zij geene groote armee, noch vloot, noch uitgebreiden handel hebben, er slechts ééne groote stad is en weinig vreemdelingen zich daar ophouden. En terwijl er dus weinig of geen van die oorzaken gevonden worden, die anders zoo nadeelig op de zeden werken, kan men zonder huivering de statistieken niet lezen, die op last van 't gouvernement zijn opgemaakt. De misdaden van manslag, van kindermoord, van vergiftiging, bestialiteit, enz. komen onder het landvolk in ongeloofelijken getale voor. En wat er te Stokholm voorvalle, kan men daaruit opmaken, dat nog voor weinige jaren de verhouding der onechte geboorten tot de echte was als van 1 tot 1½.

»Is het nu niet maar al te begrijpelijk, dat de besproken paragraaf 16, waarop de katholieken zich beroepen, niet van toepassing is gemaakt?"

Zeer bewonderenswaardig is in deze dagen de moedige houding, die de katholijke Iersche geestelijkheid aanneemt tegen de naderende discussie over het Maynooth-subsidie. Tegenover eene aan de Kerk vijandige wetgeving, tegenover de ingevoerde hoogst onbillijke wet op de bisschoppelijke titels, en tegenover een kabinet dat weinig gezind schijnt den katholijken landgenoot gelijke regten en vrijheden met de overige bevolking te verleenen, is die houding inderdaad edel en de herders van een Katholijk volk waardig.

Heerschzucht, weerzin of oppositiegeest zijn geheel vreemd aan hun streven, dat enkel gegrond is op regt en billijkheid; daarom gevoelen zij, die aan de Katholijken dat regt en die billijkheid willen blijven ontzeggen, al zeer goed dat de houding der Iersche prelaten een grooten invloed zal hebben in het Parlement; ja de Protestantsche dagbladen geven hunne vrees hiervoor in ronde woorden te kennen. En die vrees wordt des te grooter, doordien de geestelijkheid de kiezers met regt vermaant om alleen katholijke leden naar het Parlement af te vaardigen, of zoo deze ontbreken, in alle geval beproefde Engelschen, die de katholijke belangen met ijver en gemoedelijke trouwhartigheid voorstaan.

Het is intusschen niet onopgemerkt gebleven, met hoe veel fanatieke woede de ultra-protestantsche partij onlangs hare pogingen heeft aangewend om de eenige geldelijke ondersteuning, die de Staat voor het onderwijs der Katholijken besteedt, namelijk die voor het Iersche Seminarie te Maynooth, door de Regering te doen intrekken. De te Dublin gevestigde Katholijke Associatie heeft den 1sten dezer daarop openlijk geantwoord, en inzonderheid het gezegde wederlegd, dat in de tallooze petitien waarbij de intrekking van dat subsidie van het Parlement gevraagd wordt, in de Protestantsche dagbladen, ja in het Huis der Gemeenten door den eersten minister gebezigd is, namelijk dat men door de verleening van dat subsidie de stemming der Katholijke geestelijkheid jegens Engeland en jegens het Protestantsche gouvernement gehoopt had te verbeteren, doch dat dit doel niet bereikt en alzoo de reden voor de verleening van het subsidie vervallen was. De Katholijke Associatie, antwoordt daarop in eene aan de Katholijke kiezers van Ierland gerigte verklaring, het volgende:

»De Iersche Kerk heeft het subsidie aangenomen maar zonder daardoor in het minste aan hare regten en pligten te kort te willen doen. Zij nam het aan als eene nietige vergoeding van de zijde eener wetgeving, die haar millioenen schats ontroofd had, als een klein begin van regtvaardige behandeling. Zij was en is steeds gezind vrede en onderwerping aan de menschelijke wet te prediken en te betrachten, zoolang deze niet met Gods wet strijdt: doch strookt zij daarmede niet, dan was en blijft de Kerk ongehoorzaam, al wilde men haar ook verlokken door teruggave van al de haar ontroofde schatten. Zij zoude gaarne zien dat de Protestantsche Staat de godsdienst hier te lande aan zich zelve overliet, en ook aan de Protestantsche geestelijkheid de gelden, die hij haar uitkeert, ontnam, en dan zou zij geen subsidie hoegenaamd voor zich verlangen. Doch de Staat doe wat hij wil; de Iersche Kerk zal haar geloof niet verkoopen. Zij zal het gouden kalf niet aanbidden. In Ierland is de Kerk der arme meerderheid van hare goederen ontzet, en zijn deze aan de Kerk der rijke minderheid gegeven: op dit stelsel bestond tot dusver slechts ééne nietige uitzondering, te weten het subsidie voor Maynooth. Verkiest Lord Derby dit subsidie in te trekken, op hem komt dan de verantwoordelijkheid voor den terugkeer tot een stelsel, waarvan het subsidie de eerste afwijking was. Doch gij, landgenooten, [illegible] beslissen of onze vijanden ons zullen [illegible] weten het, de wil daartoe ontbreekt hun niet; doch de magt zal hun ontbreken, zoo gij eene krachtige en naauw verbonden schare van voorstanders der regten van Ierland en van de Kerk naar het Parlement afvaardigt.

---

(1) Met genoegen vernemen wij dat de lezers van den *Katholiek* bij zijne nieuwe jaarreeks zeer zijn vermeerderd

De hoop van Ierland rust op het aantal en de eendragt der Iersche partij in het Parlement."

"Niet ongepast is bij de beschouwing van den moed der katholijke prelaten in Ierland de aanhaling der volgende woorden, dezer dagen door een bekwaam publicist in Frankrijk, bij het bespreken van eene andere niet minder teedere kwestie gebezigd:

»De Katholijken zouden niet zijn wat zij zijn, zoo zij niet het regt hadden hunne aanspraken te behouden, en indien zij niet de eer, de vrijheid, de regten en de belangen der Kerk boven alles stelden. Zij erkennen en beminnen de Kerk, gelijk regtaarde kinderen hunne moeder eeren en liefhebben. Het oppermagtig en onafhankelijk gezag der Kerk is even zoo zeer het schild, dat hen beschut, als de banier die hen bijeen brengt. Door op hare goddelijke leer en op de uitoefening van haar heilig gezag den minsten aanslag tedoen, of daartegen onnoodig het minst beletsel in den weg te stellen, wondt men hen in het hart........"

Den 3 Mei werd voor de *Court of Arches* regtbank van kerkelijke aangelegenheden een proces gevoerd, dat aan de debatten in de zaak van Graham herinnerde, en dat een nieuw bewijs levert van het gemis aan onderwerping en kerkelijke tucht, dat in de Anglikaansche kerk heerscht. De bisschop van Londen had eenen geestelijke, Gladstone genaamd, in zijne bediening geschorst, omdat hij zich de grofste beleedigingen had veroorloofd tegen den Prelaat, dien hij een vermomden papist noemde. Gladstone appelleerde van die schorsing bij de genoemde regtbank, die hem echter zijn eisch ontzegde. Gedurende de debatten drukte hij zich, over den bisschop sprekende, met zooveel heftigheid uit, dat de regter hem moest herinneren, dat het hem niet betaamde zijne geestelijke overheid te honen. Eindelijk verklaarde Gladstone, dat hij zich bij de Koningin zou beklagen, en de tallooze aanhoorders begroeteden deze bedreiging met een daverend handgeklap.

De *Morning-Herald* karkteriseert het hedendaagsche liberalismus aldus:

»Het verblindste wezen ter wereld is de hedendaagsche liberaal. In het denkbeeld verkeerende dat hij arbeidt voor de algemeene welvaart, smeedt hij echter niets dan ketens, om de menschheid, in een maatschappelijk, staatkundig en godsdienstig oogpunt, in boeijen te slaan. In de wetgeving poogt hij den geest der demokratie in te voeren, en baant daardoor aan het despotismus den noodlottigen weg, namelijk dien der regeringloosheid en van de heerschappij der [illegible] massa's."

De Beijersche regering heeft in haar antwoord op de Memorie der Bisschoppen zich niet vergenoegd met de meeste eischen der kerkelijke overheid als onopgemerkt voorbij te zien; zij heeft zelfs nog beproefd, de eerwaardige prelaten te honen en te vergui̇zen. In den brief, die het antwoord der regering vergezelt, verwijt het ministerie aan de Bisschoppen dat deze, zoo heet het, een groot bezwaar geopperd hebben in een oogenblik, dat het land zich nog niet hersteld had van de staatkundige schokken der vorige jaren. Zij geeft bovendien op zijdelingsche wijs te kennen dat de Bisschoppen moeijelijkheden aan het bestuur berokkend hebben, op hetzelfde oogenblik dat de regering er op rekende den steun te ontvangen van alle krachten des lands.

Deze taal wekt in waarheid verbazing. Hoe! Op het oogenblik dat men overal de noodzakelijkheid uitbazuinde van eene restauratie van het kerkelijke bestuur, op het oogenblik dat de geheel opengereten wonden van de maatschappij, dringend behoefte hadden aan een spoedig en krachtig werkend geneesmiddel, eischt de geestelijkheid vrijheden, die vooral der maatschappij ten voordeele zullen strekken; vraagt zij hare hulpmiddelen te vermenigvuldigen, en haren zoozeer maatschappelijken invloed te doen toenemen; en men rekent haar deze pogingen als eene misdaad toe, en neemt den schijn aan alsof men zich over hare zorgvuldigheid ergerde! Inderdaad; dit is wel het toppunt van onbillijkheid en verblinding!

Uit Dresden schrijft men dat alle officieren van het koninklijk Saksische leger aan de vijmetselaars-loges, waartoe zij behoorden, hebben kennis gegeven dat zij voor hun lidmaatschap bedanken. Onderscheidene hooge ambtenaren, vooral van het ministerie van justitie, hebben insgelijk hun ontslag als leden van dat geheime genootschap ingezonden.

Laatstleden Zaturdag, den 8 Mei, is in 't St. Pius-Gesticht in de Kerkstraat bij de Spiegelstraat de tentoonstelling geopend eener loterij ten behoeve der bewaarscholen, aan de zorgen der ijvervolle Zusters van Liefde toevertrouwd.

En die tentoonstelling — wij willen er hier niet over uitweiden, maar verzoeken een ieder dringend haar te bezoeken: hij zal zich dat bezoek niet beklagen... Te midden der luisterrijke geschenken van Hare Majesteit onze geliefde Koningin, van Prinses Frederik der Nederlanden, ontmoet men er de kostbaarste handwerken dier achtingswaardige vrouwen, die nimmer achterwege blijven, wanneer er iets ten voordeele van armen of hulpbehoevenden gevraagd wordt. Schilderijen, voorwerpen van kunst en smaak, nuttige boekwerken, kinderspelen, — in een woord, daar is veel, zeer veel bij-een-gebragt, dat oog en hart streelt, dat een blijvend nut aanbrengt.

Komt allen, wier harten warm zijn voor de werken der liefde, die ons het Evangelie zoo teeder aanbeveelt, en terwijl gij door de versierde zaal, langs de versierde tafels wandelt, zult gij u gelukkig gevoelen bij de gedachte, dat de Christelijke liefde alleen zoo iets tot stand kan brengen.

Men leest in de *Amsterdamsche Courant*:

»Wij vernemen, dat de werkzaamheden der droogmaking van den Buiksloter Ham, welke Ham ten vorigen jare door den heer Beukman, van de stad is aangekocht, thans zoo verre zijn gevorderd, dat de droogmaling geheel is volbragt. Sedert December jl. werd door eene machine, uit Engeland daartoe overgebragt, gemaald, en in weerwil van regen en andere invloeden van buiten, heeft dat werktuig steeds aan zijn doel beantwoord. Het land alzoo droog zijnde, werd heden door het werkvolk dan ook feest gevierd en was het wapperen der vlaggen, op den drooggemalen grond, een klein bewijs van hulde, door een aantal werklieden gebragt aan den eigenaar en ondernemer van het belangrijke werk."

Ook de heer Menger, stempelsnijder aan de Nederlandsche Munt, heeft eene inteekenlijst geopend voor de door hem vervaardigde medaille, ter gedachtenis aan de onthulling van het standbeeld voor Rembrandt.

De verkiezing van leden voor de kamers van koophandel en fabrijken in de volgende gemeenten heeft ten uitslag gehad, dat gekozen zijn:

Te Amersfoort, bij herstemming de heer: M. Lagerweij.

Te Utrecht, bij herstemming de heer: C. J. van Veersen.

Te Vaals (Limburg), gekozen de heeren: F. H. van Clermont, H. Tyrell, S. Schmitz, G. Delhaes, J. P. van Movsch en H. J. Boventer.

Het *Staatsblad* N°. 90 behelst de wet van den 26 April jl. tot uitgifte van muntbiljetten.

Z. M. heeft 1°. benoemd tot mede-kommiss. van het grootb. der Nat. Schuld John Melvil; 2°. pensioen verleend aan J. D. Straekman [illegible]

De aansluiting van onzen Rijnspoorweg met den Pruissischen, eene verandering van den weg tusschen Amsterdam en Arnhem eischende, zal die verandering op eene uitgave van *f* 2,371,000 komen te staan, in welke som de versmalling met dubbel spoor voor meer dan 1 millioen is begrepen.

Aan de drie hoofdstations: Amsterdam, Utrecht en Arnhem, zal eene onvermijdelijke uitbreiding moeten gegeven worden, ten einde de werken voor de vernieuwing van het spoor te kunnen uitvoeren, gedurende de gelijktijdige exploitatie van den spoorweg.

Voor uitbreiding van het terrein van het station Amsterdam, verbreeding der aardebaan, enz., zal ongeveer *f* 54,000, voor de werken aan het station Utrecht *f* 99,000 en voor die te Arnhem *f* 29,000 noodig zijn, terwijl 16 nieuwe lokomotieven voor smal spoor, gemiddeld per stuk op *f* 25,000 komende, *f* 400,000, en het successivelijk veranderen op smal spoor, van 200 rijtuigen van allerlei aard, gemiddeld *f* 600 per stuk eischende, *f* 120,000 zullen vorderen. Het Duitsche spoor heeft eene breedte van 1 el 435, en het eigenlijke spoor, gemeten op het midden-rail, heeft eene breedte van 2 Nederlandsche ellen.

Binnen 3 jaren, na de uitwisseling der ratifikatien van het verdrag, tusschen Pruissen en ons rijk, zal de korrespondentie tusschen Oberhausen, Arnhem en Utrecht en van deze stad op Amsterdam en op Rotterdam gereed moeten zijn. Onze regering draagt in de kosten der versmalling van het spoor, eene som bij van 1 millioen gulden.

'sGRAVENHAGE, 9 Mei. De uitreiking van het eereteeken aan hen, die nog in werkelijke schutterlijke dienst zijn, overeenkomstig art. 14 van Z. M. besluit van 5 Dec. jl. (*Staatsblad* N°. 149), door tusschenkomst van den kommandant op eene plegtige wijze voor het front der vergaderde schutterij zullende geschieden, zoo zal, naar men verneemt, door burgemeester en wethouders op het raadhuis, mede op eene plegtige wijze, de uitreiking van het eereteeken plaats hebben aan hen, die niet meer in werkelijke dienst zijn.

— Morgen zullen alle afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal vergaderen, om te onderzoeken het ontwerp van Wet, strekkende tot aanvulling der aanhangige wet nopens de Regterlijke Organisatie, waarover aanstaanden Woensdag de beraadslagingen bij de Tweede Kamer zullen aanvangen.

— De korporaal van der Brugge, van de batterij veld-artillerie, die bij de oefeningen in de vlakte van Waalsdorp het ongeluk heeft gehad van zijn been te breken, is uit de garnizoens-ziekenzaal naar het Willems-hospitaal van H. M. de Koningin-moeder overgebragt, ten einde aldaar verder verpleegd te worden. Men koestert alle hoop op zijn volkomen herstel. H. M. legt bijna dagelijks bezoeken in het hospitaal af. De korporaal v. d. Brugge is tot den rang van onderofficier bevorderd.

HAAKSBERGEN, 3 Mei. Heden middag werd ons nog onlangs door den brand zoo zeer geteisterd dorp, andermaal met schrik vervuld, daar zich de brandklok liet hooren; allen snelden naar buiten, en toen bleek dat een aan de Hervormde diakonie toebehoorend huis, staande aan den weg naar Enschede, in volle vlam stond, hetwelk, niettegenstaande alle met spoed aangebragte hulp finaal is afgebrand; de oorzaak is onbekend. *(T. C.)*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 8 Mei. De toebereidselen voor de luisterrijke feesten op aanstaanden Maandag zijn zeer prachtig en beloven de verwachting nog verreweg te zullen overtreffen.

Het wemelt hier van vreemdelingen, die allen naar de hoofdstad zijn gestroomd, om het feest van 10 Mei en volgende dagen bij te wonen.

— Het Wetgevend Ligchaam hield heden eene onbeduidende zitting. Zij kon de beraadslagingen over het ontwerp tot rehabilitatie van veroordeelden niet voortzetten, uithoofde de kommissie van onderzoek het met den staatsraad nog niet eens is, wegens een verworpen artikel. Er zijn alleen van de regering eenige wetsontwerpen van ondergeschikt belang ingekomen. Men gelooft, dat het budget met de gezamenlijke bijlagen, Zondag of Maandag zal rondgedeeld worden, en dat de bureaux dan Donderdag met het onderzoek een aanvang zullen maken.

— De *Moniteur* behelst een dekreet dd. 7 Mei, houdende bekrachtiging van eene den 27 April jl. tusschen Frankrijk en de Nederlanden geteekende overeenkomst, waarbij de vlag dier natien onderling wordt gelijk gesteld, met betrekking tot de loodsgelden.

— Men zegt, dat de generaal St. Arnaud tot maarschalk zal verheven worden [illegible] den naijver van vele verdienstelijker hoofdofficieren opwekken.

— Bij besluit van den minister van onderwijs en eeredienst van 7 Mei zijn de heeren Villemain en Cousin tot honoraire hoogleeraren bij de letterkundige fakulteit benoemd.

— Men verzekert, dat het graf van Voltaire van het Panthéon naar Père la Chaise verplaatst zal worden, naast de graven van Molière en Lafontaine.

— De heer Thiers heeft verlof ontvangen om in Frankrijk terug te keeren. Men wil weten, dat hij een nacht te Parijs heeft doorgebragt, om voor zijne reis naar Italie zijne papieren in orde te brengen.

— Er is een brochure verschenen, ten titel voerende: Erfelijke regering in Frankrijk en de drie daarop betrekking hebbende partijen: Napoleon II, d'Orleans en Hendrik V.

— Het *Journal des Débats* heeft een akelig klaaggeschrei aan over de aftreding van de heeren Cousin en Villemain als professoren van het *College de France*. Het *Journal* betreurt vooral het verlies dat de studerende jeugd hierdoor zal lijden.

De *Univers* zegt deswege: »Om billijk te zijn en in de hoop van *onze studérende jeugd* een weinig te troosten over het door haar geleden *verlies*, moeten wij doen opmerken, dat de beroemde professoren, wier aftreding aan het *Journal des Débats* zoo bittere tranen uit de oogen perst, zich reeds 20 jaren lang met een lofwaardigen naijver bevlijtigd hebben, om niet meer te doceeren. Wel trokken zij hun rijk appointement, maar lieten het geven [illegible] plaatsvervangende professoren over. Alzoo had de jongelingschap, die zich nog al ligt weet te troosten, sinds lang de hoop opgegeven om de welsprekende stemmen des heeren C. en V. te hooren. Het is dus volkomen bespottelijk om een feit onverwacht en betreurenswaardig te noemen, dat inderdaad reeds ten minste 20 jaar oud is, en dat door vijf of zes geslachten van studenten geduldig is aangenomen."

— Gisteren is de *Emancipation Belge* aan de post in beslag genomen.

— De oude aardappel, die sedert eenigen tijd altijd ziek is, verdient weldra uit de rei der spijzen voor den mensch verdrongen te worden door eene nieuwe keurige en malige aardvrucht, de *oxalis* genaamd, welke voor 2 of 3 jaren door een Fransch reiziger uit Amerika is aangevoerd. Die nieuwe vrucht ziet er goed uit, heeft een aangename smaak en is veel voedender dan de aardappel. Bij kooplui in eetwaren te Parijs is van deze aardvrucht reeds eene aanzienlijke voorraad voorhanden.

MADRID, 3 Mei. De regering heeft bepaald alleen de uitgevers van ministerieele bladen te zullen erkennen, en hun alleen de noodige magtiging te verleenen. De censuur strekt zich zelfs uit op de advertentien.

Men spreekt meer dan ooit van een aanstaanden *coup d'état*, en er heerscht veel onrust in de gemoederen, welke nog wordt vermeerderd door het opstoken van onderscheidene raddraaijers. Men maakt elkander bevreesd voor eene verandering in de organisatie der wetgevende magt in den geest zooals zulks in Frankrijk bestaat. Die geruchten zijn zeer overdreven.

ENGELAND.

LONDEN, 8 Mei. De zittingen in de Huizen van het Parlement waren gisteren zeer onbelangrijk. Maandag e. k. zal de Vergadering voortgaan met het behandelen van nog eenige plaatselijke aangelegenheden.

— Blijkens den laatst bekend gemaakten staat der Engelsche bank is de circulatie der billetten met 233,315 £ en de voorraad van haar edel metaal met 313,730 £ vermeerderd.

— Uit een dezer dagen bekend geworden staat nopens de handelsbeweging gedurende de maand April blijkt, dat de waarde van Britsche uitvoer-artikelen £ 6,490,415 is geweest, tegen £ 6,965,196 in 1851 en £ 5,783,752 in 1850, en in de op 5 April geëindigde drie maanden der drie bedoelde jaren £ 16,575,748, £ 16,523,344 en £ 14,655,153.

— Gedurende de laatste dagen, dat de wind naar het westen was geloopen, zijn tusschen de 5 en 600 schepen, die weken lang in het Kanaal hadden rondgezworven, de rivier binnengekomen, zoodat thans in de dokken eene sints lang niet geziene drukte heerscht en daardoor veel knellende behoefte wordt gelenigd.

— Eergisteren had in eene steenkolenmijn, op vijf mijlen afstands van Shields, eene verschrikkelijke ontploffing plaats op het oogenblik dat 200 werklieden zich in de mijn bevonden; 22 personen hebben daarbij het leven verloren.

— Volgens eene officieele opgave zijn in de afgeloopene maand April 25,492 landverhuizers van Liverpool naar de Vereenigde Staten vertrokken, zijnde het grootste aantal landverhuizers, hetwelk nog ooit in den loop eener maand te Liverpool ingescheept is. De in April vertrokken personen zijn meerendeels Duitschers en Ieren, en wel meestal veldarbeiders.

De landverhuizing naar Australie op kosten of met ondersteuning van gouvernementswege, neemt sterk toe: tusschen den 7 en 26 April jl. zijn drie vaartuigen met 926 [illegible] derwaarts vertrokken; en den 12 en 18 dezer maand zullen twee groote schepen met omstreeks 1300 landverhuizers van Birkenhead naar Australie onder zeil gaan.

— Berigten uit New-York, loopen tot 24 April. De ridder Hulsemann heeft verlof ontvangen om voor een onbepaalden tijd zijn post te verlaten, ten gevolge zijner verklaring dat hij zich niet meer met den heer Webster in betrekking kon stellen; hij zal niet terugkeeren, voor dat de heer Webster zijn hoog staatsambt heeft nedergelegd. De vriendschappelijke betrekkingen tusschen beide mogendheden hebben evenwel niet opgehouden te bestaan.

Kossuth was te Springfield aangekomen.

De expeditie van gen. Flores tegen Ecuador wordt door de gouvernementen van Chili Venezuela en Peru ondersteund. Men verwacht een goeden uitslag van dien togt.

Uit Havana, wordt dd. 18 April, de aankomst berigt van den nieuw benoemden Kapitein-gen. van Cuba, Don Valentin Canedo, en het vertrek des generaal Concha naar Spanje. Zijne laatste regeringsdaad was het in beslag nemen van een slavenhaler. Onderscheidene der voornaamste ingezetenen van Havana hadden $ 100,000 bijeengebragt, om als een geschenk, aan de dochter van de gewezen kapitein generaal, te Madrid, te worden ter hand gesteld.

— Van de Kaap de Goede Hoop verneemt men voldoende berigten omtrent den staat der krijgsverrigtingen. Sir Harry Smith had King Williams Town verlaten, was de Waterkloof binnengetrokken, en scheen het besluit te hebben opgevat, de vijanden in de Amatola bergen te vervolgen. De Kaffers vermijden bij voortduring een openlijken strijd, en laten dikwijls hunne vrouwen en kinderen aan de genade hunner tegenstanders over. De Engelsche krijgsgevangenen, die in hunne handen vallen, worden onder de wreedste martelingen ter dood gebragt. De kolonisten betreuren eenparig de terugroeping van Sir Harry Smith.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 9 Mei. Gisteren avond is de Keizerin van Rusland, vergezeld van onzen Koning, hier aangekomen. H. M. was ligtelijk ongesteld van de reis.

— De Kamers zullen niet ontbonden worden ten gevolge der verwerping van het regerings-voorstel tot zamenstelling der Eerste Kamer, maar daarentegen vroeger gesloten worden dan men voornemens was. Men spreekt van 19 Mei.

WEENEN, 9 Mei. Heden is de Keizer van Rusland hier aangekomen.

— Voor de groote militaire parade, op den 10 te houden, zijn meer dan 40,000 manschappen gekommandeerd en 120 kanonnen. De diplomatie ziet met gespannen verwachting te gemoet, of en hoe de Keizer den Graaf van Chambord bezoeken of ontvangen zal.

ITALIE.

De H. Kongregatie der Ritus heeft den 10 Jan. ll. in de zaak der zaligverklaring van den Eerw. J. B. de la Salle, stichter der vereeniging van de Broeders der Christelijke leer, ten voordeele van die zaligverklaring een gewigtig dekreet genomen, voornamelijk ten opzigte van de geschriften van dien dienaar Gods. Men weet dat de H. Kerk hieromtrent altoos zeer omzigtig te werk gaat. Het dekreet luidt *dat men in die geschriften niets gevonden heeft in strijd met het regtzinnig geloof en de goede zeden, noch eene nieuwe leer in eenig punt afwijkende van het algemeen gevoelen der H. Roomsche Kerk; zoodat men kan overgaan tot de verdere behandeling der zaak; echter zich het regt voorbehoudende om zoo noodig en voor zoover het vereischt mogt worden, tegenwerpingen te maken op den inhoud der brieven.*

Dit besluit is genomen ten gevolge van een zeer grondig juist en overtuigend rapport, voorgedragen door Z. Em. den Kardinaal Gousset, Aartsbisschop van Reims, aan Z. Em. den Kardinaal Lambruschini, prefekt der H. Congregatie der Ritus, en verslaggever in de zaak dezer zaligverklaring.

De Pausselijke regering heeft bij dekreet de vrijstelling verordend van ⅓ der regten op het zout, gebezigd tot het zouten van zeevisch.

Te Rome zijn eenige wapenen en buskruid en lood ontdekt. De eigenaar van het huis is gevat.

De Russische grootvorsten Konstantijn, Michaël en Nikolaas zijn den 30 April van Venetië vertrokken en denzelfden dag te Florence aangekomen.

De Sardinische Kamer van Afgevaardigden heeft den 4 Mei een voorstel verworpen, ingediend door de afgevaardigde van Savoye en strekkende tot vrijstelling dier provincie van elke nieuwe belasting gedurende vijf jaar. De heer Bianchetti beweerde dat andere provincien in geen beteren toestand verkeerden en bovendien geen grooter voorregten bezaten dan Savoye, waaromtrent men geen uitzondering behoefde te maken.

Vervolgens heeft de Kamer het budget in diskussie gebragt en art. 1 aangenomen.

Uit Genua wordt dd. 3 Mei gemeld, dat het Fransche eskader, onder het bevel van admiraal Lassuse, op de kust langer zal vertoeven dan men had gedacht. Ook ligt daar de Russische brik *Wladimir*, die zich naar Venetie begeeft om de beide Russische grootvorsten Nikolaas en Michaël aan boord te ontvangen, nadat zij hunne reis in Italie zullen hebben volbragt.

Het Fransche oorlogs-eskader, dat sedert eenige dagen in het gezigt der haven van Genua gekruist heeft, is den 3 Mei de golf van Spezzia binnengeloopen. De *Corriere Mercantile* berigt dat nog meerdere Fransche oorlogsvaartuigen daar verwacht worden.

Bij besluit des konings van Napels, van 24 April, is de leiding van het lyceum van Aquila aan de Jezuiten toevertrouwd.

Op denzelfden dag is de Spaansche gezant, de markies de Veluma, te Napels aangekomen.

BELGIE.

BRUSSEL, 9 Mei. Nog treurt Antwerpen over den plotselingen dood van den verdienstelijken en onvergetelijken J. B. de Cuyper. Gelukkig voor de kunst mag het intusschen genoemd worden, dat de werkzaamheden der met zoo veel roem (ook in Nederland) bekende beeldhouwers-atelier der gebroeders de Cuyper, aan welks hoofd de overledene stond, na diens dood door zijne beide zeer bekwame broeders Joseph en Leonard zullen worden voortgezet.

— De beroemde toonkunstenaar Hanssens ainé, ridder der Leopoldsorde, is Donderdag morgen aan de gevolgen eener beroerte overleden.

— De bevolking van Soignies is ontroostbaar en protesteert luid tegen eene, moeijelijk te kwalificeeren, daad van haar nieuw gemeentebestuur. Het kollegie dier stad verkeerde in bloeijenden toestand, maar droeg den titel van bisschoppelijk kollegie. Het gemeentebestuur heeft toen de overeenkomst verbroken, die voor hetzelve even zoozeer als voor Mgr. den bisschop van Doornik verpligtend was, zoodat de bisschop dien ten gevolge genoodzaakt is geweest de professoren die in dat gesticht lessen gaven, deze hunne betrekking te ontnemen, waardoor de leerkursus natuurlijk gestaakt werd. De daad van het gemeentebestuur is overigens ter beoordeeling van eene permanente kommissie opgedragen en ter kennis van den Koning gebragt. De inwoners verzuimen van hunne zijde niets om aan den direkteur en zijne waardige medearbeiders hunne deelneming en gehechtheid te betuigen. Zij hebben hun een adres aangeboden, hetwelk de treffendste gevoelens van eerbied en erkentelijkheid ademt. Dit adres is in het openbaar voorgelezen en werd door de menigte met de kreeten: *Leve de direkteur! Leven de professoren!* ontvangen. De ijverige onderwijzers konden geen troostrijker belooning voor hunnen arbeid en hunne beproevingen ontvangen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 10 Mei.

BEVALLEN (7 Mei): J. T. Volmary, geb. Plankman, D.

OVERLEDEN (6 Mei): A. E. van Maurik, geb. Lammers, 57 jaar.

Van 3 tot 8 Mei 1852 zijn ingeschreven:

Voltrokken Huwel.	132.	Levenloos aangegeven Zonen	5.
Geborenen	185.	dito dito Dochters	3.
Overledenen	124.	Elders overl. en alhier ingeschreven	10.

Totaal	Gehuwde Paren	716.	Sedert primo Januarij 1852.
	Geborenen	3136.	
	Alhier overledenen	2147.	
	Elders overl. en alhier ingeschr.	81.	

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		8 MEI 4½ u. gebl.	10 MEI	4 u.	gebl.
Nederl., Werkel. Sch. à	2½ pCt.	61⅛	60 15/16	61 1/16	61
Dito Dito	3	72 13/16	72⅝	72 11/16	
Dito Dito	4	92⅞	92¾	92 13/16	92¾
Dito Obligatien O. I.	4	92⅝			
Amortis. Syndic.	3½		93⅜		
Handel-Maatschappij	4½	113½	114	114½	
Aand. Rijn-Spoorweg					
Aand. Holl. S. M.		78	77		
Obligatien					
Belgie, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv		50¾	50¼		
Frankrijk, Obligatien	3	66	66¾	66 5/16	66¾
Spanje bij *Ardoin* 1835	5				
Dito Nieuwe	1	21⅞	21⅛	21 7/16	
Dito 2/m. Beurveil.					
Dito	3	47⅛	47⅛		
Dito Binnenl. 2400 P.		42⅞	42 13/16	42⅞	
Coup. Bewijzen.			2⅝		
Passive					
Fransche Uitgest.					
Portugal te Londen 5 pCt. nu 4		39⅞			
Dito Dito		37½	37⅛		
Rusl. bij *Hope* 1798 en 1816	5	106½	106½		
Dito Dito 1828 en 1829		105¼	105⅛		
Cert. bij d°. 1831 en 1833					
Dito	4½				
Dito bij *Hope*	4		89⅞		
Dito bij *Stieglitz en C°.*		89 1/16	89 11/16		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito		68¾			
Polen, Aand. à fl. 500		157			
Dito met Lot. à 300					
Amerika, Bank-Actiën		4 13/16	4¾		
Pruissen, Aand met Lot. R. 50	f				
Oostenrijk, Metalliek	5 pCt.	74⅛	74⅛		
Dito	2½				
Dito Nieuwe	2½	38 11/16	38 11/16		
Dito Nieuwe	5	85	84⅞	85	84⅞
Ween Bank bij *Goll en C°.*		81⅛			
Dito	4	65			
Letter B	5	84⅞	84⅞	84 13/16	84⅞
Aand. met Loting fl. 500	f				
Nieuwe dito à 250					
Napels, Cert. *Lam en Bouwer*	5 pCt.				
Brazilie te Londen 1824	5	98¾			
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
Peru	4½				
Mexico	3	28 1/16	27 [illegible]	27 11/16	27⅞
Venezuela à £ 100	3½	48⅝			
Grenada à £ 100	2	21⅝			
Ecuador à £ 100		3⅞			

Polen, Cert. 4 pCt. 81½; Grenada uitgestelde 9⅞.

Bij tragen handel waren onze Binnenl. fondsen alle iets flaauwer. 3 pCt. Fransche zijn een weinig vooruitgegaan. De overige vreemde soorten met weinig affaire onveranderd; met uitzondering van Portug. en Mexikanen; zijnde eerstgenoemde ¼ pCt. en de laatste ruim ¼ pCt. lager dan Zaturdag verhandeld geworden.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt, Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. f	56¼	Livorno	2/m. f	38¾
„	zigt „	56 9/16	Napels	„ „	81[illegible]
Bordeaux	2/m. „	55⅝	Petersburg	„ „	[illegible]
„	½/m. „	56⅛	Weenen	6/w. „	[illegible]
Madrid	3/m. „	246	Augsburg	„ „	[illegible]
Cadix	„ „	246	Frankfort	„ „	[illegible]
Seville	„ „	242	Hamburg	„ „	[illegible]
Bilbao	„ „	243	[illegible]		
Lissabon	„ „	43	[illegible]		
Porto	„ „	43	[illegible]		
Genua	2/m. „	46½	Rotterdam	„	[illegible]

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 8 Mei. Belg. leen. 2½ pc. 53½; 1840, 5 pc. 100¾; 1848, 99¾; 1852, 100¾; Spanje Ard. 1 pc. 21; Binnenl. 3 pc. 42¾; Coupons —; Rom. Leening 1835 —.

PARIJS, 8 Mei. Fransche 3 pc. 70,70; id. 4 pc. —,—; 4½ pc. 100,30; Schatk. —,—; Bank-Actien 2755,—; Belg. 1840, 5 pc. 101; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Rusland 4½ pc. —; Napels 5 pc. 103,75; Spanje, Buitenl. 3 pc. 47; Binnenl. 3 pc. 43; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834, —,—; 1849, —,—; 1852, —,—; Haïti —,—; Rom. Leening 1850, 96½.

MADRID, 3 Mei. Spanje 3 pc. 43¾; Ardoins 1 pc. 22; Uitg. Schuld 8¾; Coupons 1¾.

LONDEN, 8 Mei. Cons. kont. 99¾ a —; op tijd 99¾ a —; Braz. 98 a 100; 1829/39 98 a 100; Den. 3 pc. 78 a 80; N. L. 5 pc. 104 a 105; Ecuad. 4¾ a 4½; Gren. 22 a 22½; Uitgest. 9¼ a 10; Mexiko 33⅞ a 34⅛; Peru 4½ pc. 103 a 105; Uitgest. 63 a 64; Rusl. 1822 5 pc. 115 a 116, (N.) 4½ pc. 103½ a 104; Portugal 5 pc. 99 a 101; 4 pc. 37½ a 38; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 21 a 21¼; 3 pc. 47 a 47½; Coup. cert. 2¼ a 2½; Passive 5⅜ a 5⅝; Holl 2½ pc 61⅝ a 61⅞; id. 4 pc. 92½ a 93; Venez. 48½ a 49; Uitgest. 18 a 18½.

BERLIJN, 8 Mei. Schuldbr. 3½ pc. 87¼, Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 95½; Pools. 4 pc. 86⅛; Loten fl. 200 22½; id fl 300 151½; id. fl. 500 87½; Amsterdam zigt 142⅛g; id, 2/m. 142⅛g.

HAMBURG, 8 Mei. Rusl. Eng. Leen. 110½; Stiegl. 4 pc. 89½; Spanje Ard. 5 pc. 20½; Binnenl. 3 pc. 40¼.

FRANKFORT, 8 Mei. Met. 5 pc. 77¾; 4 pc. 62; 2½ pc. 41; Bank-Actien 1247; Darmst. Loten fl. 50 93⅜; id. fl. 25 29½; Badensche Loten fl. 50, 64½; id fl. 35, 38⅞; Nassausche 27¼; Holl. 2½ pc. 61¼, Werk. Sch. 4 pc. 93½; Sijndic. 3½ pc. 93½.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 10 Mei.

GRAANMARKT.

Tarwe flaauw en met weinig handel, verkocht in cons.: 130, 131 ℔ b. Pools. ƒ295, 298. — De 220 Lt. roode Odessa Tarwe zijn in publieke veiling als volgt verkocht: 121 a 131 ℔ ƒ126 a 230.

Rogge tot vorige prijzen aan consumptie verkocht: 124 ℔ Odessa ƒ194; 120 ℔ Donau ƒ 183; 125 ℔ Brabands. ƒ193; 122 ℔ Pruiss. ƒ206; 122, 123 ℔ dito ƒ200, 205.

Garst en Haver zonder handel.

Boekweit als voren: 123 ℔ Amersf. ƒ 213; 120 ℔ Vriess. ƒ 200.

Op 9 vaten Olie dadelijk 53½; in Sept. ek. 55; Oct. 55½ ℒ. *Raapolie* op 6/w. ƒ 31½; Vliegend ƒ30½; 1°. Sept ek. ƒ 31½; Oct. ƒ 32; Nov. ƒ 32¼; Dec. ƒ 32½. *Lijnolie* op 6/w. ƒ 29¼; Vliegend ƒ 28¾, ½. *Hennepolie* op 6/w. ƒ 37. *Raapkoeken* per 1040 st. ƒ 58, 62. *Lijnkoeken* per 104 st. ƒ 8½, 11.

ROTTERDAM, 8 Mei. Tarwe in entrepôt: 136/2 ℔ Pommersche ƒ2.0 en in konsumptie: 163/2 ℔ [illegible] 300. — Rogge. 131/2 ℔ Fransche ƒ 207; 146/2 ℔ dito ƒ196 en 144/2 ℔ Koersche te Delfshaven ƒ202. — Lijnzaad. 109/110 ℔ Calcutta ƒ295.

LONDEN; 7 Mei. *Koffij*. *Native Ceylon* is bij partij met 43 s. 6 d. betaald. Andere soorten door beperkten voorraad met geringen omgang.

Suiker. *Ruwe* met goede kooplust. *Geraffineerd*. In Hollandsche *Crushed* hebben verscheidene omzettingen plaats gehad tot 22 s. a 26 s, en thans houdt men op hoogere prijzen

Rijst. Op vorige prijzen gehouden Van *Java* zijn 3357 b. in veiling verkocht 10 s. 6 d. a 11 s. voor goed blank.

Peper blijft vast.

Hollandsche *Boter* 2 s. hooger, met goede vraag; beste Vriesche 74 s. a 75 s., Hollandsche 68 s. a 70 s., Kamper en Zwolsche 68 s. a 71 s., Bossche 54 s. a 60 s., Groninger en Geldersche 58 s. a 60 s.

Veemarkt. De aanvoer van Runderen was heden gering en de handel iets beter gestemd. De handel in Schapen was daarentegen gedrukt, en de prijzen van ll. *Maandag* waren naauwelijks te bedingen. Kalveren en Lammeren vlug verkocht tot een avans in de prijzen. Varkens onveranderd. Er waren aangevoerd 780 Runderen., 8502 Schapen en Lammeren en 413 Kalveren.

NB. In het HANDELSBERIGT van *de Tijd* is eene grove misstelling ingeslopen, — *Rijst* staan 6000 vaten; moet zijn 600 vaten.

SCHEEPSTIJDINGEN.

KAAP DE GOEDE HOOP, 1 April. Het schip Dorothea Henriette, Kapt. Smit, van Samarang naar Rott. is den 29 Maart alhier lek binnengeloopen

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 8 Mei. E. Latjes, Maximiliaan Theodoor, Soerabaya. N. D. Steenfelt, Willem en Karel, Suriname. G. W. Bakker, Neptunus, Alexandria. — 9 Mei, J. van der Meulen, Lodewijk Antonie, Batavia.

HELVOET, 8 Mei. T. D. de Witt, Riga, Fernambuck — Gisteren nog; J. M. Kleinhouwer, Cornelis Wernard Eduard, Banjoewangie, gesleept door de stoomboot Brouwershaven. K. J. Jonker, Maria Elisabeth, id., gesleept door de stoomboot Kinderdijk, beide l. van Brouwershaven.

UITGEZEILD:

TEXEL, 8 Mei. Luit. 1e kl. H. Wipff, Gedeh, Nederlandsch Oorlog Schooner, Vlissingen.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 6den Maart op 30° Z. Br. 10° O. L. Oost-Indien. Kapt. Mos, v. Banjoewangie n. Amsterdam.

Den 27sten Maart op 1° N. Br. 22° W. L. Merkurius, Kapt. Wiarda, v. Rott. n. Bat.

Kapt. Steenveld, v. Suriname in Texel binnen, rapporteert gepraaid te hebben:

Den 24sten Maart bij Braamspunt, Susanna, Kapt. Visser v. Amsterdam n. Suriname.

CARGA-LIJSTEN.

ROTTERDAM.

SHANGAHAL, Annette Gilbert, Champman 1664/4 k. Congo. 1029/4, 2292/8 k. Souchon, 253/4 k. Pecco, 60/16 k. Hysant, 24/4, 10/8 k. Hysant Shin, 40/16 k. Uxim, 280/8 k. Imperial Thee, A. Campbell en Comp.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 9 Mei in lading naar:

Keulen	H. Holst, Colln N°. 2.
"	J. Noll, Josephine.
Mainz	J B. Hartman, Mainz N°. 3.
Duisburg	C. Scholten, Hoffnung
Frankf & Coblenz	J. van Dusselporp, Frankfort N°. 16
Weesel	P. J. Balk, Vrouw Rebecca.
Ludwigh. & Heilbr.	A. Hartman, Ludwighaven N°. 6.
Manheim	E. Itschert, Walbbuger Catharina.
Dusseldorp, Neus en Urdingen	J. van der Poll, Wilhelmina.

INGEZONDEN STUKKEN.

Aan de redactie van *de Tijd*!

Wel EDl. Heer!

In een uwer Nummers der vorige maand heeft uw geacht Tijdschrift melding gemaakt van de ontzettende ramp, welke op den 27 April jl. onze gemeente in zoo hooge mate getroffen heeft. De daarin voorkomende bijzonderheden zijn niet alle juist. Er zijn 28 gebouwen vernield, waardoor drie en veertig huisgezinnen uitmakende 221 zielen, van dak beroofd, door andere ingezetenen menschlievend zijn ingenomen geworden. Vee is er niet verbrand. Na aftrek van de geassureerde huizen en goederen, bedraagt de geledene schade ƒ 35000 (vijf en dertig duizend gulden), of 't geassureerde er bij gerekend de kapitale som van ƒ 55000. Dat zulk eene verwoesting in eene arme gemeente heeft plaats gehad, verschoont ons de ontstane ellende open te leggen... Zij ware veel grooter geweest, indien eene alles verzorgende Voorzienigheid in 't hevigst van den brand den wind niet had bedaard, waardoor 't mogelijk werd den voortgang der dreigende vlammen te stuitten en de reeds in de kom der gemeente vuur vattende huizen te behouden.

De gemeenteraad, de onmogelijkheid inziende om door eigen middelen zoo vele ongelukkigen te redden, heeft de bekende meedogendheid der Nederlanders ingeroepen. Het R. K. Armenbestuur berustende in de zorgen van 't achtingswaardig gemeentebestuur vermeende niet door middel [illegible] te mogen vragen, omdat de gemeente uit Protestanten en Katholijken bestaat men op de zorg en ijver van 't bestaande Bestuur alle vertrouwen kan hebben — Maar dewijl de protestantsche kerkeraad, in 't dagblad *de Haarlemmer* eenen afzonderlijken onderstand voor de behoeftige Protestanten vraagt, zoo wendt zich 't R. K. Armbestuur tot u Mijnheer de Redakteur, om door uw geacht Blad, ook een beroep te mogen doen op de liefdadigheid der Landgenooten, voor de afgebrande katholijke huisgezinnen. Wij verzoeken u Mijnheer de Tolk te willen zijn voor onze beklagenswaardige armen, en u ook met 't ontvangen van giften te willen belasten. Wij hebben de eer enz. Het R. K. Armbestuur.

N. KEMPS. *Pastoor.*
E. VAN VELDRIEL.
P. VAN BEURDEN.
R. J. VISSERS.
M. de GROOT.

ADVERTENTIEN.

Bevallen van eene *DOCHTER*, M. C. F. AUSSEL, geliefde Echtgenoot van

G. HOMMES.

ROTTERDAM, 8 Mei 1852.

(1902)

(1903) Het behaagde den Heer van leven en dood, heden middag, na tijdig voorzien te zijn van de Genademiddelen der H. Kerk, tot zich te nemen mijne waarde Echtgenoote Mejufvrouw JOHANNA DIKKENBERG, in den ouderdom van 65 jaren en 4 maanden.

G. M. VAN KLARENBEEK.

WIJCHEN, 3 Mei 1852.

MENSCHLIEVENDE LANDGENOOTEN!

Eene groote ramp heeft het gehucht *Orthen* getroffen. Een hevige brand legde negentien huizen in assche. De twee menschenlevens, welke daarbij verloren gingen, kunt gij slechts met ons betreuren; maar gij kunt ons helpen, om de bewoners dier huizen, 103 in getal, die alles verloren hebben, weder in staat te stellen, hunne woningen op te bouwen en zich het benoodigde aan te schaffen. Na aftrek van het geassureerde, blijft er ƒ 12000 te vergoeden. Circa een vierde dier som is, door de liefdadigheid der Bosschenaren gedekt. Thans roepen wij uwe hulp in voor het ontbrekende, en wij houden ons verzekerd, dat ons beroep op uwe bekende liefdadigheid niet vruchteloos zijn zal. De onderg[eteekenden] zullen zich gaarne belasten met den ontva[ngst van] uwe giften, en zullen daarvan ook in dit Dagblad [aan]kondiging doen.

P. J. VERMEULEN, Burgemeester; J. COPPENS, Past[oor]; J. H. LUYKX, Wethouder; H. VAN LANSCHOT, L. VAN M[...]WIJK, N. F. SASSEN en VAN TH. HANNEN, Leden van [den] Raad der Stad; VAN NIEUWKUIK, Plaatselijk Kommanda[nt]; J. VERSFELT, Raadsheer; STRENS, Prokureur-Genera[al]; F. G. J. baron VAN RIJCKEVORSEL, Substituut-Officie[r]; J. VAN DE GRIENDT, Koopman; H. BOGAERTS, Voerman.

's Bosch, 7 Mei 1852.

(1904) Het R. K. KERKBESTUUR te Hamersv[eld] bij Amersfoort, is voornemens op den 18 Mei, des m[id]dags te 12 ure, in het huis van VOSKAMP aldaar publi[ek] te besteden:

Het Bouwen eener Nieuwe Pastorij.

Het bestek ligt ter lezing in voornoemd huis en [in] het Logement *de Liggende Os* van A. DE GROOT te Utrecht voor en op den dag der besteding van 9 tot 12 u[ur] zal aanwijzing in loco geschieden. Nadere informatie te bekomen bij den Heer H. HOORNSEMAN, Architect te El[...]

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY

zijn het beste middel tegen ettergezwellen, aanbeijen en zweren.

De weldadige uitkomsten welke het gebruik dezer onwaardeerbare zalf en pillen zoo dikwijls gehad heeft in gevallen van ettergezwellen, aambeijen en andere soorten van zweren, hebben ten gevolge gehad dat onderscheidene genees- en heelkundigen zich daarvan bediend hebben in de hospitalen en bij derzelver bijzondere praktijk; en wel menigmaal dan wanneer de lijder ongeneesbaar scheen te zijn, heeft de zalf van Holloway, vereenigd met het nemen der pillen, de zwaarste wonden geheeld, welke alle andere middelen der kunst hadden [illegible] gelijkelijk voor klierziekten, scheurbuik en huidziekten.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: *Doosjes Pillen* à ƒ 0.90, ƒ 2.10, ƒ 3.30, ƒ 7.75, ƒ 15.50, ƒ 23,50.

Potjes Zalf à ƒ 0.90, ƒ 2.10, ƒ 3,30, ƒ 8.15, ƒ 15.90, ƒ 23.90.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtschestraat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij A. P. MILIUS te *Utrecht*, en bij J. STRAATMAN, hoofd-depothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablishment*.

(1827)

Bij den Uitgever dezer Courant zijn nog verkrijgbaar:

Korte Oefeningen voor de

MAAND MEI,

TER EERE DER H. MAAGD MARIA.

Met 30 Staalplaten,

voor iederen dag der maand, fraaije uitgaaf met roode kaders, in cartonnen bandje.

Prijs 60 Cents, in plaats van ƒ 1.40.

Ook is bij bovengenoemde mede van de pers gekomen:

[illegible]

ARMEN-ZUSTERS,

(*Petites Sœurs des Pauvres,*)

DOOR

L. AUBINEAU.

Uit het Fransch. In klein 8°. 61 bladz. compres gedrukt.

Prijs 20 Cents.

EEN WOORD VAN WAARHEID

OVER HET

RELIGIEUSE LEVEN

DER

VROUWEN.

Oorspronkelijk naar 't Engelsch geschreven door LADY....

Prijs 25 Cts.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.